

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д. ик. н. Виржиния Иванова Желязкова от Висшето училище по застраховане и финанси - София

на материалите, представени за целите на процедурата по присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“ на докторант на самостоятелна подготовка във ВУЗФ Снежана Йотинска с тема на дисертационния труд:
„Възможности за финансиране чрез капиталовия пазар на малките и средни предприятия в България“

1. Общо представяне на процедурата

Със заповед 138/21.06.2022г. на Ректора на Висшето училище по застраховане и финанси (ВУЗФ) проф. д. ю. н. Борис Велчев съм определена за член на научното жури по процедурата за присъждане на образователната и научна степен (ОНС) „доктор“ на докторант на самостоятелна подготовка Снежана Йотинска в професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“ във ВУЗФ. Темата на дисертационния труд на докторант Йотинска е „Възможности за финансиране чрез капиталовия пазар на малките и средни предприятия в България“. С решение на научното жури (Протокол № 1/30.06.2022 г.) съм

определена за рецензент на трудовете на докторанта в рамките на настоящата процедура.

2. Кратки биографични данни за кандидата

Снежана Йотинска притежава богат професионален опит от работа както в частния и в публичния сектор, така и в образователната система. Тя придобива висшето си образование в Университета за национално и световно стопанство – София (УНСС) по специалност „Макроикономика“. След завършването си в продължение на десет години – между 1996 и 2006 година - е последователно асистент в катедра „Икономика“ в УНСС като води семинарни занятия по фундаментални дисциплини „Основи на икономическата теория“, „Микроикономика“ и „Макроикономика“. През периода 2007 до 2016 година, когато започва да се развива като специалист и мениджър в частния сектор, по-конкретно във „ФеърПлей Пропъртис“ АДСИЦ, Снежана Йотинска продължава да преподава към същата катедра като хоноруван преподавател.

От 2018 година тя е докторант във ВУЗФ, като през годините на следването си продължава да работи във „ФеърПлей Пропъртис“ АДСИЦ, а след това се присъединява към екипа на Българска фондова борса, където заема различни ръководни и експертни длъжности. В резултат от дългогодишните си усилия и съчетаването на академичен опит с работа в практиката, Снежана Йотинска се формира като сериозен специалист по проблематиката на капиталовите пазари и дисертационният ѝ труд е ясна илюстрация за зрелостта на знанията и опита ѝ.

3. Обща характеристика и оценка на дисертационния труд

Темата на дисертационния труд на Снежана Йотинска е от изключително значение за развитието не само на малките и средни предприятия в България, но и на икономиката на страната ни като цяло, което я прави дисертабилна, а изводите от извършеното проучване в рамките на труда – съществени.

Слабото развитие на капиталовия пазар в България е отдавна констатиран проблем, възпрепятстващ разрастването на формите за финансиране на бизнеса, алтернативни на банковото кредитиране. Причините за този феномен са много и разнопосочни. Сред важните от тях са и психологията и културата на нашия народ, които са подчертано консервативни и избягващи поемането на всякакви видове рискове. Това има своите дълбоки корени в историческото развитие на страната ни и може да бъде обект на отделно изследване. В своя труд докторант Йотинска се е заела със сложната задача да очертае кои са възможностите за финансиране на малките и средни предприятия в България посредством решенията, достъпни на капиталовия пазар. Именно поради слабото му развитие въпросът притежава значителен изследователски и практико-приложен потенциал.

Трудът е в обем от общо 188 страници. Той е логично и последователно структуриран в рамките на увод, три глави и заключение, след което е представен списък на използваната литература. В увода коректно и ясно са дефинирани научноизследователската теза, целите и задачите на изследването. Докторантката си поставя за цел да докаже, че българския капиталов пазар притежава неразработен потенциал, който може да се активира чрез привличането на малките и средни предприятия на фондовата борса.

Първата глава е посветена на състоянието на капиталовия пазар в нашата страна в изследвания период 2007-2019 година. Тук докторантката представя множество факти и данни за българския пазар в аналитичен план,

което придава на текста практическа насоченост. Обект на втората глава е капиталовият пазар като алтернативен източник на финансиране за малките и средни предприятия в България. В тази част от изложението докторантката разглежда задълбочено редица теоретични постановки от областта на капиталовите пазари, с които обосновава идеите и разсъжденията си. В третата глава са разгледани и анализирани добри практики от полския и румънския капиталови пазари, от които може да се извлече поука и пример за това как да се развива нашия пазар в подкрепа на растежа на малките и средни предприятия.

Изложението е обогатено с редица примери и илюстративни елементи, от които ясно проличава пътя, по който трябва да се върви и в България, за да се създаде активност на капиталовия пазар тук, и как едно такова развитие ще подпомогне малкия и среден бизнес. В заключението ясно са очертани основните изводи от изследването.

Трудът представлява зряло, задълбочено изследване на актуален проблем, от което проличава и значителния опит от практиката на неговия автор. Поздравявам докторантката за избора на тема и за амбицията да предложи работещи решения за българския капиталов пазар – тема от огромна важност за нашата страна. Похвала заслужава и изключително акуратното представяне на научния апарат, от което проличава прецизността и задълбочеността на докторантката. Езикът на изложението е ясен, мисълта тече гладко и благодарение на това леко се навлиза в принципно сложната проблематика на фондовите пазари.

За целите на настоящата процедура след извършена проверка констатирам, че към момента на изготвяне на рецензията няма информация, която да дава основание да се смята, че дисертационния труд и научните публикации на Снежана Йотинска не са нейно лично дело.

4. Оценка на автореферата

Авторефератът на дисертационния труд е изготвен коректно, той отразява в сбит вид много точно резултатите от дисертационния труд и отговаря на всички изисквания за съставянето на подобен вид разработка.

5. Публикационна дейност на кандидата

Снежана Йотинска е представила за рецензиране общо пет броя научни публикации – статии в научни списания и доклади в сборници с доклади от научни конференции. Всички тези публикации са по темата на дисертационния труд, изготвени са самостоятелно и са на български език. В рамките на научните си публикации Снежана Йотинска представя отделни аспекти от изследвания от нея проблем в рамките на дисертационния си труд. Тази публикационна дейност на кандидата подпомага изграждането на разпознаваемост на трудовете ѝ в научната област, в която тя се развива. Прави впечатление участието на докторантката в научни форуми, важно за формирането ѝ като изследовател и утвърждаването ѝ като специалист по капиталовите пазари сред академичната колегия.

С наличието на пет броя научни публикации кандидатът изпълнява и надминава минималните национални изисквания за присъждане на ОНС „доктор“.

6. Оценка на приносните моменти в дисертационния труд и публикациите на кандидата

Снежана Йотинска е представила справка за общо четири броя научни приноси. Те коректно отразяват постигнатото в рамките на дисертационния труд и публикациите на докторантката и ги приемам по начина, по който са формулирани. И четирите приноса притежават

подчертан практико-приложен характер. Оценявам като централен принос на трудовете на Снежана Йотинска очертаването на възможностите пред малките и средни предприятия в България за финансиране от капиталовия пазар.

7. Критични забележки и препоръки

Всеки научен труд може да бъде подобряван безкрайно, което не отменя качествата му към даден момент във времето. В този смисъл, при евентуално бъдещо публикуване на дисертационния труд, което горещо препоръчвам, би могло да се обмисли местата на първа и втора глава да се разменят, тъй като втората глава притежава теоретичен характер и смятам, че би стояла по-добре в началото на труда. Оставям този въпрос обаче на решение на автора, тъй като изложението и в сегашния си вид е много добро, а тя има правото да излага изследвания от нея въпрос така, както го вижда.

8. Лични впечатления

Познавам Снежана Йотинска, откакто стана докторант във ВУЗФ. От самото начало ми направи силно впечатление със своята задълбоченост и аналитичност, както и с подчертаното старание към детайлите и перфекционизма си при представяне на всеки материал, който е бил разглеждан на заседания на катедра „Финанси и застраховане“ и на редакционната колегия на ВУЗФ, в чиито издания докторантката има публикации. Това са много важни, но редки качества, които определено отличават Снежана Йотинска, и които очевидно са в основата на високите ѝ постижения не само като докторант, но и като академичен преподавател и утвърден специалист от практиката.

Снежана Йотинска е изключителен професионалист с голям потенциал за развитие като изследовател и основната ми препоръка към нея е да не спира да развива с придобиването на ОНС „доктор“.

9. Заключение

Въз основа на гореизложеното гласувам „ЗА“ присъждане на ОНС „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“ на Снежана Йотинска.

25 юли 2022 г. Рецензент: (п)

Проф. д. ик. н. Виржиния Желязкова